

Remissyttrande

Datum 2021-05-04

U2020/05545

Utbildningsdepartementet

Västra Götalandsregionens yttrande över remiss Innovation som drivkraft – från forskning till nytta (SOU 2020:59)

Västra Götalandsregionen (VGR) har fått möjligheten att yttra sig om Innovationsstödsutredningens betänkande Innovation som drivkraft – från forskning till nytta, SOU 2020:59. Innovationsstödsutredningen berör ett mycket angeläget område för framförallt universitets- och högskolesektorn. Många av frågorna som behandlas i betänkandet är mer indirekt kopplat till regionerna, men genom det regionala utvecklingsuppdraget som VGR har ansvarat för sedan 1999 blir flera av frågorna ändå av relevans.

VGR delar uppfattningen att det är av stor vikt att det statligt finansierade innovationsstödsystemet utformas på ett sätt så att investeringar i forskning, utveckling och innovation kommer till nytta, och sprids i det omgivande samhället. VGR anser också att det är bra med en översyn av stödsystemet som med sina många aktörer kan uppfattas som splittrat och svårnavigerat. Vi stödjer ambitionen att försöka effektivisera och förenkla och tillgängliggöra dess struktur.

I Västra Götaland finns två universitet, tre högskolor samt i Skara ett av SLUs campus. Lärosätena utgör en motor i den regionala utvecklingen i Västsverige, och nyttiggörande av forskning är en central del av detta. Utifrån den bakgrunden har VGR sedan regionaliseringen 1999 arbetat strategiskt och långsiktigt med att bygga upp ett regionalt innovationsstödsystem kopplat till lärosätena. Långsiktigheten innebär att VGR är med och basfinansierar sex science parks och åtta inkubatorer nära kopplade till lärosätena, med sammanlagt närmare 60 miljoner kronor per år. Utöver detta är verksamheterna mottagare av en stor mängd projektmedel för strategiska utvecklingsprojekt där samordning aktörerna emellan utgör en central del.

VGR anser att samordning av innovationsstödsystemet bör fokuseras på regional nivå, och detta präglar de inspel vi vill skicka med utredningen. På regional nivå finns en förståelse inte enbart för de olika lärosätenas möjligheter och utmaningar, utan även för övrig offentlig sektor samt näringsliv. Hälso- och sjukvård och privat näringsliv är ofta centrala som kravställare, utvecklare och slutanvändare av innovationer och därigenom viktiga parter i innovationsutvecklingen.

Lärosäten i Västsverige har redan idag strukturerad samverkan inom såväl undervisning, forskning och nyttiggörande och ingår i en allians kallad Lärosäten i Väst. Syftet med överenskommelsen är att utveckla kvaliteten och mångfalden i parternas verksamhet. Samarbetet formuleras med sex målsättningar och en av dem är att samverka i syfte att stärka lärosätenas nyttiggörande- och innovationsförmåga.

VGR har i sin egen organisation även byggt upp ett innovationssystem där Innovationsplattformen och Gothia Forum utgör centrala infrastrukturer med syfte att främja och kanalisera innovationer uppkomna inom regionens hälso- och sjukvård. Utöver regionutvecklingsnämndens basfinansiering har hälso- och sjukvårdsstyrelsen sedan 2017 avsatt 20 miljoner kr per år i en Innovationsfond för att stimulera innovationskraften hos vårdens egna medarbetare. Inte sällan sker dessa innovationsprojekt genom samarbeten knutna till lärosäten.

Ytterligare medskick:

- VGR välkomnar utredningens ambition att vidga nyttiggörandebegreppet. Kunskap och kompetens vid lärosäten nyttiggörs redan idag på flera sätt än via kommersialisering, och det är positivt om det tydliggörs. Utbildning, publicering av forskningsresultat och samverkansaktiviteter är andra verktyg för att åstadkomma ett nyttiggörande, där lärosätena kan ge större samhällsbidrag än vad de gör idag.
- Utredningen föreslår s.k. tematiska innovationskontor inom exempelvis life science. Samtidigt som VGR ser värdet av specialisering och fördjupade kunskaper ser vi en risk att ett innovationskontor med tematisk inriktning inte kommer att kunna ha nationell överblick och på ett likartat sätt bistå de mer geografiskt avlägsna lärosätena och innovationskontoren. Etablerade och välfungerande innovationskontor befinner sig i ett lokalt och regionalt ekosystem av offentliga och privata aktörer där både näringsliv och övrig offentlig sektor påverkas av de akademiska styrkorna vid respektive lärosäte. Inom till exempel life scienceområdet utgör såväl Stockholm-Uppsala, Göteborg och Malmö-Lund starka noder och en placering av ett tematiskt innovationskontor till enbart två av dessa skulle kunna stå i vägen för tillgång till expertis, kompetens, resurser och näringslivssamverkan hos övriga noder samt i andra delar av Sverige med stark forskning på området
- VGR är tveksamma till utredningens förslag om att skapa ett nationellt finansieringsbolag. Vi tror inte att centraliserade lösningar på ett effektivt sätt kan stödja innovativ mångfald. Redan idag är investeringsmöjligheter i allt för hög grad centerade till huvudstadsregionen.
- VGR anser att holdingbolagen även fortsatt behöver kunna äga och investera i student- och forskningsbaserade bolag i den allra tidigaste fasen. Vi ser att exempelvis GU Ventures, Göteborgs universitets holdingbolag, arbetat framgångsrikt med kommersialiseringsfrågor, och utgör som utredaren påpekar en av de tre holdingbolag som står för majoriteten av investeringarna i Sverige. Bolaget är en viktig aktör i det regionala nätverket av innovationsstödjande aktörer och att nedmontera den verksamheten anser VGR är mycket kontraproduktivt.
- VGR ser positivt på att Arbetsgivarverket och Vetenskapsrådet får ett uppdrag att kartlägga hinder för ökad rörlighet mellan akademi och näringsliv och övrig offentlig sektor. Rörlighet mellan de tre sektorerna är av vikt för den regionala och

därigenom nationella utvecklingen. Vi ser gärna att fokus inte enbart ligger på att kartlägga vad som påverkar flödet från lärosäten ut i samhället, utan även vad som påverkar rörligheten in till lärosäten från övrigt samhälle.

- VGR efterlyser en djupare analys av förutsättningar för att driva innovation i samverkan mellan offentligt finansierad vård, statliga aktörer (t ex lärosäten) och privat sektor (t ex näringsliv). Inom området medicin/life science är många forskare kombinationsanställda, med arbetsgivare både på ett sjukhus, och ett universitet, med olika lagar och regelverk att följa. Detta leder till en komplexitet kopplat till ägande av IP-rättigheter, finansiering, bolagsbildande mm, som vi saknar att utredningen fördjupat sig i.

Regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Johnny Magnusson
Regionstyrelsens ordförande

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör